

Verheug je, jij begenadigde, de Eeuwige is met jou ”.

Preek over Lofzang van Maria

Paaskerk Baarn, 20 december 2015

Ds. M.M. Kool - Mout

Woorden die moed en kracht geven, een lied dat je vleugels geeft, een verhaal , een visioen waarin je kunt groeien, niemand kan zonder. Goede woorden, onze dromen, visioenen, ze moeten worden gedeeld...ook met het oog op onze toekomst en die van onze kinderen, zeker in deze bewogen tijd goed en nodig om ze te blijven vertellen en vóór te leven. Het gaat vaak over onze angst en zorgen.

Als ik mensen spreek, - in deze dagen van Advent- misschien wat vaker dan anders over hun verlangen, hun verwachtingen met het oog op de toekomst, dan zijn er altijd ook wel de goede dingen, de vele mogelijkheden, maar ook de zorgen. Van ouders over hun kinderen, grootouders. Van jonge mensen, ouderen. We zijn bezorgd, terecht, door alles wat beweegt, in en om ons heen. Er is veel wat schuift en steeds meer ontdekken we hoe klein de wereld eigenlijk is en hoe groot de vraagstukken die op ons afkomen, rond het samenleven met verschillende culturen, geloven, de extreme vormen van geweld, ons klimaat, over eenzaam ouder worden gemis van passende zorg, kinderen die opgroeien met agressie...het speelt zich allemaal af in onze eigen context. Hoe ziet de toekomst voor de jongere generaties er uit? Welke hulpbronnen zijn er voor ons en welke zullen er straks nog zijn? Het vraagt veel wijsheid en bezinning hoe we op al deze dingen ingaan. Goede woorden en besluiten ook, maar we moeten ze ook niet te groot laten worden, onze zorgen, en ons wantrouwe.

Ik moest denken aan een interview dat ik zag met de joodse pedagoge Lea Dasberg die vanuit haar rolstoel, getekend door het leven, met een lastige bochel in haar rug maar bleef waarschuwen dat we niet moeten denken dat het nog nooit zo erg is geweest als nu.

Want, zegt ze: iedere tijd kent haar eigen angsten en zorgen haar eigen ziektes en armoede, egoïsme en wangedrag. Dat is altijd zo geweest. In iedere tijd zal het veel van mensen hebben gevraagd, om te zoeken naar hoe te leven, waar je aan kunt groeien, hoe een nieuw evenwicht gezocht kan worden en misschien vooral wel:

iedere tijd vraagt opnieuw hoe we elkaar vertrouwen blijven schenken en wat we zelf nodig hebben om dat vertrouwen van een ander te ontvangen.

Want zorgen en angst *knagen* daaraan, die kunnen veel vertrouwen wegnemen.

En wat leg je op de schouders van toekomstige generaties als zorgen en wantrouwen de boventoon voeren?

Daarom is het zo nodig dat we die andere kant ook delen: onze dromen, waar we aan willen meewerken, welk visioen ons inspireert, waar we op hopen, wat ons kracht geeft!

Door dat te delen, bouwen we aan vertrouwen.

Lea Dasberg prijst in dit verband ook haar joodse opvoeding. Vooral omdat ze mede door de rituelen, de verhalen en religieuze feesten leerde dat tijden onderbroken kunnen worden. Dat na (of soms zelfs in) een vreselijke periode iets goeds aanbreekt...De diepe overtuiging dat je er altijd iets van kunt maken...en dat het nooit alleen maar donker is dat gaf haar niet alleen veel zelfvertrouwen maar ook vertrouwen in de toekomst. We hoorden het ook im Jannetta haar ervaring: er is naast de grote verliezen en het gemis ook zo veel waar jij intens dankbaar voor bent. Zo een paar dagen voor kerst leeft dat over heel de wereld in alle kwetsbaarheid op: dat verlangen naar licht, vertrouwen, dat het anders kan worden.

Want hoe verschillend kerst ook wordt ingevuld en gevierd, het feest draagt een belofte in zich, hoop. Verlangen naar licht en vrede. Voor even worden wapens neergelegd... zo'n feest wereldwijd vieren, dat is ook bouwen aan vertrouwen: de liederen, verhalen die worden gedeeld, de grote en kleine daden van barmhartigheid, waardering, de kaarsen die worden aangestoken om het donker te verdrijven ze dragen een belofte van toekomst.

Over die belofte gaat het lied van Maria. Haar Magnificat. Dat is niet zomaar een liedje van een jong meisje. Daar komt een hele geschiedenis in mee.

Een geschiedenis getekend door armoede en honger, uitbuiting en buitensluiten....maar ook een geschiedenis met toekomst. Met haar lied staat Maria naast die andere gezegende vrouwen...Mirjam dat meisje dat waakte over haar kleine broertje Mozes, in zijn biezen kistje tussen het riet. En ook van Hanna de moeder van Samuel die na zolang wachten moeder wordt, haar kind teruggeeft aan God, ook van haar leent Maria woorden voor haar lofzang. Mirjam, Hanna en Maria zij leven vanuit het visioen dat eens de verhoudingen in de wereld, worden omgekeerd of beter gezegd dat zij zullen worden rechtgezet.

Daarvan getuigen deze vrouwen. Mijn ziel maakt groot de Heer....mijn geest juicht voor God, mijn bevrijder...Met haar hele leven, haar hele bestaan, met woord en daad, door drager te willen worden van het geheim dat haar wordt gegeven, maakt ze ruimte voor God...

Van geslacht op geslacht is dit lied haar nagezongen. In geloof, in vertrouwen, als verlangen en verzet ook.

Al sinds de zesde eeuw (de Regel van Benedictus) klinkt het 'Magnificat anima mea Dominum' dag in dag uit in het avondgebed binnen de kloosters, in vespers, in evensongs...

Dit is niet zomaar, omdat het een mooi lied is, daar wordt iets mee verteld: Als de avond valt, als het donker wordt, dan moeten wij God 'groot maken' en elkaar de belofte van licht, de droom van vrede, van sjaloom, het visioen van een nieuwe aarde, te binnen brengen...

(Barnard's commentaar)

Waar het visioen ontbreekt, staat ergens in Spreuken, verwildert het volk....dan gaan we ten onder aan het doemdenken en wantrouwen. Daarom mogen wij dat visioen dus niet opgeven...

want als wij van de toekomst van de wereld niets meer verwachten, dan zal zij ook nooit veranderen. Dan blijven de armen arm, dan worden mensen steeds eenzamer, dan verdampst onze dialog...het contact..Met het levend houden van de hoop staat of valt onze toekomst...

Als Marten Luther King geen droom had gehad dan had hij nooit de moed gehad om de strijd tegen apartheid aan te gaan. Dan kun je zeggen: maar hij is vermoord, er was voor dat visioen toch geen plaats? Maar voor het visioen en voor de drager is aanvankelijk nooit plaats.

Voor de dappere Birmese Aung San Suu Kyi was ook jarenlang geen plaats in haar land...maar zij hield vast aan haar visioen van een democratisch Birma en stap voor stap met de onderhandelingen die zij nu voert voor nationale verzoening komt haar visioen dichterbij. Zo was er ook weinig plaats voor duurzaamheid, maar is nu dankzij de wereldwijde inzet van mensen- mensen die de hoop niet opgaven, voor het eerst in Parijs, iets gekanteld....en is het nu echt iets van alle landen gezamenlijk geworden, de strijd tegen het opwarmen van de aarde en worden we allemaal aangesproken om onze bijdrage te leveren aan een duurzame toekomst. Als het gaat om het visioen denk ik altijd aan een beeld van Etty Hillesum. Zij kijkt naar een spin die als zij haar web weeft eerst de hoofddraden vooruit werpt naar een vast punt en er dan zelf achteraan klimt. Dat is de kracht van het visioen: het zet mensen aan om hun hoofddraden vooruit te werpen en er dan zelf achter aan te gaan. Zo werpt Maria haar hoofddraden uit, zich toevertrouwend aan de woorden van de engel:

Verheug je, jij begenadigde, de Eeuwige is met jou ”.

En in dat vertrouwen zong zij.... afsluiten met Kurt Marti's woorden bij de lofzang. Dat wij ons mogen optrekken aan haar visioen. En zo ruimte scheppen in de nacht van onze dagen voor het licht van God.En het mooie en verassende is dat het bevrijdenden, het troostende, het visioen zich altijd dwars door alles heen,zichzelf een plaats maakt.